

Změny v laboratorní diagnostice a při sledování diabetu

Friedecký B.^{1,2}, Vávrová J.¹, Kratochvíla J.²

¹ ÚKBD LF UK a FN Hradec Králové

² SEKK Pardubice

SOUHRN

Článek poskytuje stručné recentní literární informace o závažných změnách, ke kterým dochází v současné době při laboratorní diagnóze a sledování diabetu. Týká se změn v postanalytické fázi glukózy a glykovaného hemoglobinu. U plazmatické glukózy nalačno jsou popsány přetrvávající problémy s nestabilitou analytu ve vzorcích krve a problémy s kritérii způsobilosti laboratoří v programech externích hodnocení kvality. Jsou komentovány názory na nedostatečnou kvalitu glukometrů při sledování diabetiků a jiných pacientů v kritickém stavu. Je zmíněna nadějná možnost monitorování glukózy minimálně invazivními metodami s aplikací podkožních senzorů. U glykovaného hemoglobinu je shrnut současný stav standardizace, návaznosti a vydávání výsledků měření. Je uvedena informace o nové roli HbA_{1c} jako nástroje laboratorní diagnózy diabetu. U obou analytů je zhodnocena současná úroveň jejich analytického měření a kritéria analytické způsobilosti klinických laboratoří. Publikace je zamýšlena jako pramen informací pro pracovníky laboratoří, oddělení, ambulancí a také jako zdroj dat k případné inovaci soudobého již zastaralého doporučení o laboratorní diagnostice a terapii diabetu.

Klíčová slova: glukóza, HbA_{1c}, diagnóza diabetu, sledování pacientů.

SUMMARY

Friedecký B., Vávrová J., Kratochvíla J.: Laboratory diagnostic changes in diabetes

Short communication deals with recent information on significant changes in diagnosis and managing the diabetes. Instability of sample for measurement fasting plasma glucose, different and unsuitable criteria for external quality assessment, low analytical quality of personal glucometers and possibilities for continual monitoring the glucose in interstitial fluid are objectives of presentation. New measurement units after finished standardization and newly proposed using the HbA_{1c} as diagnostic tool for diabetes are introduced. By means of results in some EQA schemes are also demonstrated levels of precision, bias and state of used control limits.

Key words: glucose, HbA_{1c}, diagnosis of diabetes, patients monitoring.